

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

§. II. De Casibus reservatis in Diœcesi Neapolitana, quibus non est adnexa
Excommunicatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

Nota primo, *Copulam*. Intellige perfectam: idem dic de permittentibus eandem copulam. Copula sodomitica probabilius non comprehenditur, cum in jure nomine copulæ veniat copula naturalis. Secundo, *Cohabitationem*, quæ scilicet apta fit ad acquirendum domicilium, vel quasi domicilium; quod intellige, si facilis sit ad invicem accessus; secus vero, si altera ad alterum accedere nequeat. Hinc permittentes commorationem sponforum in eadem domo per paucos dies, dummodo copula non sequatur, non incurrunt excommunicationem: si vero eam permittant per tempus aptum ad domicilium acquirendum, incurrunt, etiam non secuta copula; quia permissio cohabitationis principaliter prohibetur. Tertio, *Pernottationem*, hoc est moram in eadem domo per totam, vel fere totam noctem: Quarto, *Permittentes*. Incurrunt hanc permittentes, qui scilicet non impediunt, cum possint, licet pro una vice, & licet non sequatur copula.

§. II.

De Casibus reservatis in Diœcesi Neapolitana, quibus non est adnexa Excommunicatio.

I. *Blasphemantes Deum, vel B. Virginem ex perversa consuetudine coram pluribus supra quatuor.*

Nota: *Blasphemantes: &c.* Tria requiruntur ad hunc casum: Primo, Quod blasphemia sit in Deum, vel B. Virginem: Secundo, Quod sit ex perversa consuetudine: Tertio, Quod sit coram pluribus supra quatuor. Hinc primo, Non incurrit, qui blasphemat alios Sanctos, vel falsum Deum, puta Bacchum; incurrit vero, qui blasphemat Christum, vel ejus membra, Corpus, Sanguinem, &c. vel si dicat, *A dispetto di Dio*, vel dicat, Deum non esse justum, dæmonem esse fideliorum Deo, &c. Secundo, Non incurrit, qui bis, vel ter blasphemavit Deum, vel B. V. quia nondum ex perversa consuetudine, quæ secundum Homob. Avers. & alios, non dicitur acquisita, nisi post quinque saltem actus intra paucos dies; ideoque neque incurrit, qui raro blasphemavit, etsi plus, quam quinquies, quia raritas non induxit consuetudinem; neque, qui continenti sermonis, iræ, aut ludi serie blasphemavit etiam plusquam quinquies; quia veluti unico impetu, & ante contractam consuetudinem, ut supponitur: Graff. Bauc. Quart. & alii: si post consuetudinem in ultima confessione retractatam quis semel, aut bis blasphemet,

Homob. Averf. & alii contra alios negant, *incurrere*, quia non fit ex consuetudine voluntaria, & quæ sit materia necessaria novæ confessionis: neque demum incurrit, qui ex perversa quidem consuetudine blasphemavit, sed inadvertenter; quia non peccavit blasphemando, sed tantum in causa non tollendo consuetudinem: Doctores citati cum Suar. Tertio, Non incurrit, qui ex perversa consuetudine blasphemat coram tribus, aut quatuor; vel si plures supra quatuor alii sint distracti, surdi, aut non percipientes blasphemiam, quia non dicuntur formaliter præsentis: Graff. & alii ex *l. Coram*, ff. *de V. S.* Incurrit vero, qui ex consuetudine contracta per blasphemias occultas, semel postea blasphemet coram pluribus supra quatuor: Graff. Quart. & alii.

II, *Exercentes peccatum Sodomice, vel cum Brutis coeuntes; ita tamen, ut in his luxurie casibus tantum masculi comprehendantur.*

Nota primo, *Exercentes, &c.* Tria requiruntur ad hunc casum, exercitium, sodomia perfecta, & persona ejusdem sexus: hinc primo, Non incurrit, qui semel, aut bis, aut ter sodomiam commisit, sed in quarta, aut quinta, &c. quia sic dicitur eam exercere: Dian. p. 2. t. 12. r. 65. & alii; modo non fuerint antecedentes per confessionem retractatæ, ut addit Quarti: Secundo, Non incurrit, qui non consummat in vase præpostero, quia nondum est sodomia perfecta: Doctores communiter: si autem consummat, probabiliter solum incurrit agens, quippe dicitur sodomita; patiens enim dicitur tantum mollis: Cajet. Quart. & alii, quamvis Tamb. probabile etiam putet oppositum: Tertio, Probabiliter non incurrit mas, si abutatur vase præpostero femine, quia proprie non sodomiam, sed peccatum contra naturam committit: Quart. & alii communius contra alios; incurrit vero mas, si consummet in vase præpostero maris, quia sodomia proprie est copula carnalis personarum ejusdem sexus: femine autem non incurrunt, ut ex presse ait textus. Secundo, *Vel cum Brutis, &c.* Ad hunc alium casum sufficit unum peccatum bestialitatis, quia non requiritur exercitium ex textu; debet tamen consummari intra vas, ut ait Tamb. quamvis alii id non requirant. Qui coit cum dæmone, per Arsdech. Quart. & alios incurrit hunc casum, quia coit cum specie diversa ab homine; sed alii cum Tamb. negant, quia non est

est proprie bestialitas. Feminae neque incurrunt hunc casum, ut patet ex text.

III. *Confessarii omnes, etiam Curati, ad obscœna quaslibet personas sibi frequenter confitentes, licet non immediate post, vel ante Confessionem, inducentes, seu sollicitantes, vel cum iis quomodolibet impudice tractantes.*

Nota primo, *Confessarii*. Hoc est Sacerdotes habentes jurisdictionem, & approbationem, etiam si ex solo errore communi, & titulo colorato; non vero simplices Sacerdotes, licet fingant se Confessarios. Simplex Sacerdos, qui frequenter feminam in mortis articulo in confessione audivit, si illam eo tempore sollicitet, incurrit hunc casum reservatum, ita ut absolvi nequeat, nisi ab habente facultatem; quia vere sollicitavit, dum erat Confessarius; secus, si elapso mortis articulo sollicitet. Idem dic de Confessario, qui, dum talis erat, sollicitavit, & postea amittit jurisdictionem. Secundo, *Frequenter*. Quot actus ad frequentiam requirantur, prudentis arbitrio definiendum, spectatis circumstantiis, tum rei, de qua agitur, tum temporis, intra quod agitur. Sanchez ait, frequenter fieri, quod semel in mense fit, vel quod ter sit tribus diebus continuis. Tertio, *Vel cum iis quomodolibet, &c.* Hinc incurrit Confessarius, licet non ipse inducat, sed inducenti consentiat.

IV. *Medici, qui visitantes in lecto infirmos post tres dies à visitatione non curaverint, ut prædicti infirmi peccata sua idoneo Confessario confiteantur, aut alias non deseruerint, secundum terminos Constit. S. Pii V. & Innocent. XI.*

Quomodo obliget hæc Bulla, juxta usum receptum, vide dicta disp. i. q. i. a. 2. in fine, nihil ergo hic restat addendum.

V. *Debitorum quorumlibet piorum locorum, sive eorundem debitorum administratores, si intra mensem, etiam extrajudicialiter, requisiti à Rectoribus, Procuratoribus, seu Administratoribus dictorum locorum, redditus, & census non solverint.*

Nota: *Debitorum &c.* dummodo physice, & moraliter possint; quia impossibile non est obligatio: puta, si non possis, nisi cadendo cum dedecore à statu juste acquisito, vel nisi cum damno longe majori eo, quod patitur creditor; vel cum damno famæ, honoris, & similibus bonorum superioris ordinis pecunia: Doctores communiter; si autem potes intra mensem, & culpabiliter reddis te impotentem in fine mentis, incurris; quia es

causa voluntaria prævifæ impotentiae. Mens hic computandum mathematicè à momento ad momentum, putat Quart. quia est tempus à lege determinatum, ex *l. Denig. ff. de Minoribus*: sic etiam computatur annus Novitiatus, ex Trid. & tempus Paschale pro præcepto Communionis, & dies jejunii, Horarum Canoniarum, &c. Sed probabile etiam est, si in casu differas duos, vel tres dies, non incurrere; quia modica non veniunt in considerationem, ex cap. *Coram dilecto, ff. de Off. Delegat.* & ratio est, quia in materia restitutionis dilatio trium dierum censetur modica apud Sayr. l. 10. tr. 5. c. 5. Sic etiam lex jubens Superioribus Regularium, ut tali mense, tali die curent legi Constitutiones Pontificias, &c. permittit, si curent legi intra decem dies sequentes, ex Declar. S. Congreg. Quarti probabiliter etiam putat, incurri hunc casum à debitoribus pecuniæ mutuo acceptæ, vel rerum mobilium, ut sunt vasa, paramenta, &c. quia finis hujus statuti est consulere indemnitati piorum locorum; sed in textu solum exprimuntur debitores *Reddituum, & Censuum.*

VI. *Non absolvantur Concubinarii, & Concubinæ, etiam si excommunicationis sententia in eos lata non fuerit, nisi, facta reali separatione, & thori, & domus, per duos se menses continuerint: vel, nisi certo, aut valde probabiliter constet, factos physice, vel moraliter impotentes ad reincidendum, aut paulo post esse inter se matrimonium contrakturos.*

Nota primo, *Non absolvantur Concubinarii, &c.* Hæc non est mera admonitio, sed vera reservatio; est autem Concubinarius, *Qui frequenter habet copulam cum eadem femina, cum animo retinendi illam, tanquam suo usui mancipatam*: Doctores communiter ex *l. Penult. ff. de Concubin.* Ad inducendam hanc frequentiam, Graff. Diaz. & alii requirunt copulas ad minus quatuor: alii requirunt quinque: utrique probabiliter. Cæterum, si quis pluries etiam supra quinque copulam habuit cum eadem femina, sed absque animo retinendi illam, ut suam, non dicitur Concubinarius, neque adeo incurrit hunc casum; quia deest animus retinendi, &c. incurrit autem, si habeat talem animum, sive eam retineat domi suæ, sive in aliena: Doctores communiter. Si filiusfamilias frequenter copulam habeat cum serva etiam cum animo perseverandi, quamdiu ea domi patris sui manserit, non est concubinarius, neque incurrit hunc casum; quia non ipse eam retinet

retinet tanquam suo usui mancipatam: Verricel. Quart. & alii. An autem negari ei debeat absolutio ratione occasionis proximæ, dicemus infra q. 4. Si quis retineat feminam ad deosculandum. & ad similes tactus carnales, seclusa copula, neque est concubinarius, neque incurrit hunc casum; quia requiritur copula: Quart. & alii communiter: secus, si ad eam sodomitice cognoscendam, quia reservatio extenditur ad casus atrociores ejusdem generis: Doctores communiter: quod etiam aliqui extendunt, si ad se cum ea molliter polluendum, quia pollutio extra vas naturale est etiam atrocior. Cæterum non incurrit, qui retinet masculum ad se cum eo polluendum; si autem ad eum sodomitice cognoscendum, incurrit casum secundum hujus §. Secundo, *Nisi facta reali, &c.* Cessat hæc reservatio, ita ut concubinarius absolvi possit à quovis Confessario, si duobus mensibus à reali separatione thori, & domus se continuerit; vel si valde probabiliter constet moralis impotentia reincidendi, cum scilicet ob ægritudinem, senectutem, deformitatem, aut aliunde cessavit periculum: Pal. & alii apud Dian. pag. 2. tr. 16. r. 45. vel demum, si paulo post eam ducat in uxorem, scilicet intra tres dies ad summum; quod enim intra triduum fit, dicitur fieri quamprimum, & continuo, ex l. fin. cap. de Judicis.

VII. *Omnes utriusque sexus, qui à Dominica Palmarum usque ad diem Ascensionis Domini inclusive, Paschalis Communionis præcepto in Cathedrali, vel propria Parochia non satisfecerint, Interdicti pœnam ex cap. Omnis utriusque sexus, de Pœnit. & Remiss. ipso facto incurrunr, à Nobis, sive facultatem à reservatis absolvendi à Nobis, vel Vicario nostro Generali habentibus, tantummodo relaxandum, dummodo non fuerint nominatim denunciati.*

Nota, quod C. *Omnis, &c.* minatur interdictum ab ingressu Ecclesiæ, & ab Ecclesiastica sepultura; sed in hac Dicecesi id incurritur ipso facto ab iis, qui non satisfecerint præcepto communionis Paschalis, vel non communicando in Cathedrali, aut in Parochia propria, etiam si alibi communicent; vel ibi tantum communicando sacrilege, cum sic neque satisfaciant præcepto, ex alibi cit. Prop. 55. damnata ab Inn. XI. secus, si ibi suscipiant Sacramentum communionis validum, sed informe, v. g. invincibiliter oblitis mortalis commissi, vel cum confessione putata valida: Suar. Con. Gran. contra Valq. Si autem

ultimo

ultimo die superveniat impedimentum non prævisum, non incurrunt, si postea, quam primum poterunt, intra triduum communicent; incurrunt vero, si prævidentes tale impedimentum non antea communicaverint, juxta dicta d. r. q. r. cap. 3. Qui incurrit hoc interdictum, peccat graviter, si ingrediatur Ecclesiam, quando in ea celebrantur divina officia; secus vero, quando hæc in ea non celebrantur, vel si hæc audiat in Oratorio privato, juxta dicenda de Censur.; imo neque peccat, si vocatus inserviat Missæ in Ecclesia, quia non se ingerit, ex Concil. Const. ex quo neque videtur esse privatus Ecclesiastica sepultura, nisi fuerit nominatim denunciatus. Cæterum non potest recipere Sacramentum Pœnitentiæ, aut Communionis, nisi prius absolvatur à tali interdicto, utpote speciali personali; & hæc absolutio reservata est in hac Diœcesi.

Additur in fine Tabellæ: Primo, Nullum ex prædictis casibus, & censuris incurri ab iis, qui 14. annum nondum expleverint; quod verum est juxta Dian. p. 10. tr. 14. r. 49. etiam in dubio, an quis expleverit 14. annum, qui proinde absolvi potest ab his casibus per quemvis Confessarium, etiamsi confessio fiat post 14. annum: Secundo, In generali concessione facultatis absolvendi ab his casibus, & censuris, nunquam intelligi casum 5. §. antecedentis de locutione de obscœnis cum Monialibus, &c. nec intelligi casum, *Invitationum ad Ecclesias Monialium, & Regularium, nec casum, Expensarum factarum à Monialibus, aliisque in Monasteriis, Conservatoriis, Collegiis, Domibusque Oblatarum degentibus, ratione officii, in quibuscunque functionibus, aut festivitatis*: Tertio, Nullum ex Confessariis, quibus quomodolibet concessum fuerit à reservatis absolvere, etiam Pœnitentiariis, subdelegare valide posse alium quemcunque Confessarium, neque ad unum tantum reservatum, sive ad nudum ministerium. Quarto, Nulli ex Confessariis facultatem in reservata habentibus, vel Pœnitentiariis, licere quempiam à censuris absolvere, nisi audita integra confessione eundem absolvat etiam sacramentaliter: imo nullum posse absolvere tantum à reservatis, seu reservationem auferre remittendo absolutionem non reservatorum ad simplicem Confessarium: si secus fiat, absolutionem à reservatione, & illicitam, & irritam esse. Quinto, Confessarios posse absolvere ab aliis censuris, sive ex synodo, sive ex consuetudine refer-

reservatis huic Archiepiscopo : qua in re addunt Comit. Homob. Pelliz. & alii, hoc ipso, quod Episcopus non proponit in tabella aliquos casus reservatos in Synodis, censi tribuere generalem facultatem absolvendi ab illis; quia, si voluisset eos sibi reservare exposuisset in tabella. Demum noto, ex Chapeavil. apud Croix num. 1634. manere reservationem casuum expositorum in tabella, quamvis moriatur Episcopus, qui reservavit, quousque Successor non revocet; est enim per modum statuti perpetui : secus vero dicendum de reservatione facta tanquam ab homine. Noto insuper, quod, si Episcopus edat novum catalogum casuum reservatorum, in quo aliquem prioris tabellæ omittat, hunc etiam ante commissum desinere esse reservatum, non tamen desinere excommunicationem per illum jam incursum : contra vero, si Episcopus addat novum casum, cui etiam adnectat excommunicationem, qui hunc antea commiserat, non ligabitur ea excommunicatione, quia hæc non imponitur, nisi peccatis committendis; ligabitur tamen reservatione ex Bordon. Ayers. & aliis apud Croix num. 1634. quia ablata est jam jurisdictio respectu illius; quamvis alii probabiliter aliter sentiant

CAPUT III.

De Casibus specialiter reservatis in Ordinibus Religiosis.

PRÆTER casus Papales, quibus etiam subjacent Religiosi, Clem. VIII. ann. 1593. concessit Superioribus Regularium, ut possint sibi reservare II. casus, quos ipsemet exprimit in Bulla, aut omnes, aut eorum aliquos, prout subditorum utilitati expedire in Domino judicaverint : & si quod aliud peccatum grave, præter II. pro Religionis conservatione, aut pro Conscientiæ puritate reservandum videatur, id non aliter fiat, quam Generalis Capituli in toto Ordine, vel Provincialis in Provincia, matura discussione, & consensu. Licebit tamen Superioribus determinare pœnitentias graves quibusdam peccatis etiam non reservatis à Confessariis imponendas, quæ subditos ab ejusmodi perpetrandis cohibere possint. Hactenus ex Clem. VIII. quod confirmavit Urb. VIII. Venio jam ad casus Bullæ Clement. VIII. qui